

N.W.T. LITERACY COUNCIL

Taıı nızrıı gwakak t'ohch'uu



Zhehk'oo Kat
Nıkhah gıık'atr'aanjıı ts'at
dıık'ııtr'ııı

Gahtr'ihedandaii Geenjit

Jii edinehtl'eh geenjit ginjih datthak zrit Saskatchewan Literacy Network gitr'ahnyuu gwats'at giyahtsaii.



Jii edinehtl'eh zrit NWT Literacy Council kat k'iighe' ejuk giyahtsaii ts'at diiyeenjit gwik'it giheelyaa geenjit nilii.

Aii t'ee sriinanh Echee Zrii 2002 dai' NWT Literacy Council kat k'iighe' gugwidant'oo zhik Nan Niink'oo k'agwaadhat lazhaa goots'an gugwahtsaii Early Childhood Development Framework for Action gogahnyuu k'iighe' akoo t'ageedi'in'.

Jii edinehtl'eh gugwahtsaii guuzhik aii adant'oo kat chan, geetak zrit, izhii edinehtl'eh tatr'agwahnjik goo izhii edinehtl'eh dagwinyuu nagoonjik ts'at guuk'it atr'adant'oo. Datthak geenjit gogootr'oodahkat ahaa' giiniindhan ji' geenjit. Gwiinzii akoo datr'eedi'in' kwah ji' jii geenjit loo hah diitthai' tat gwiinzii t'aniidich'uh kwaa.

Jii edinehtl'eh gwizhit srii t'inaanch'uu ts'at vik'it tagwiktsi' yuughwan kat goots'an ohtsaii yiniindhan ji' akoo t'inidi'ii geenjit diinjitr'idijii. Gwat jidii gwats'at t'ahiindi'yaa geenjit gwichih NWT Literacy Council kat ts'at ginunkhii.

Jii edinehtl'eh nits'oots'at vigwideech'in ji' duuyeh vah tseedhoh adidootsaii dagoonch'uu geenjit ginyuu.

Jii edinehtl'eh gwik'it yinothnan ji' jii kat tthak ts'at ginokhii:

NWT Literacy Council
5122 – 48th Street, Box 761
Yellowknife, NT X1A 2N6
Tl'yah zhit: (867) 873-9262
Fax: (867) 873-2176
Email: info@nwtliteracy.ca



N.W.T. LITERACY COUNCIL

Web gwakak diihanoh'yaa: www.nwt.literacy.ca

Gwichih Dagwinuu

Ju t'at juudin kat tr'uin kat hah gwitr'it t'agwah'u goo guuk'anahtu geenjit goo'au. Au ginjih "yuughwan" gwinuu t'at dinju datthak tr'uin kat gwindoo guk'atr'aanju ts'at guugwindau tthak geenjit guk'atr'ahaandal geenjit t'agwahnuu.

Tr'uin neekat chan nihk'it t'igidich'uu goonlih kwaa. Yuughwan neekat chan nihk'it t'igidich'uu goonlih kwaa. Tr'uin kheenjit guk'aanju ts'at duk'unju chan goonlu. Yuughwan kat tr'uin kat guuga'onahtan usrits'at gunlu. Nitr'uin guuga'onahtan tr'oochit ohlu geenjit, gwandak guudhidhahch'eu ts'at edineht'eh kak guinkhu at'uundhan geenjit goots'an ohtsu gwik'it akoo gohthan. Drin gwitak gwinaanch'uu nitr'uin vah goondak goo edineht'eh kak ginohkhu. Nitr'uin chan edineht'eh kak ginohkhu geenjit nekhwetana'h'ya geenjit akoo t'okhwe'u.

Ju edineht'eh gwizhit nits'oots'at edineht'eh kak guinkhu at'uundhan gwik'it gwahtsu geenjit gwik'it gwizhit gwiheelyaa. Au gehkhee ts'at guuyuughwan ohlu chan gahgiheedanda dagoonch'uu gwik'it gwahtsu.

Gwinlit chan dutr'uin kat gagoonahntan gwik'it akoo dagwid'u; usrits'at nihkhah duk'unju ts'at guk'aanju gwik'it gwahtsu t'idi'u.



Nits'oots'at nitr'uunin giuk'yaanji gohts:

Danidi'u ts'at geenjit **Gqhkhu**

Nitr'uunin ts'at **Gwinqh'u**

Nitr'uunin giukhu danh

Gwidinuutth'ak

Drin gwtak gwinaanch'uu nitr'uunin

ts'at **Edineht'eh kak**

ginqhkhu

Au gwandak **Ahgoondak**

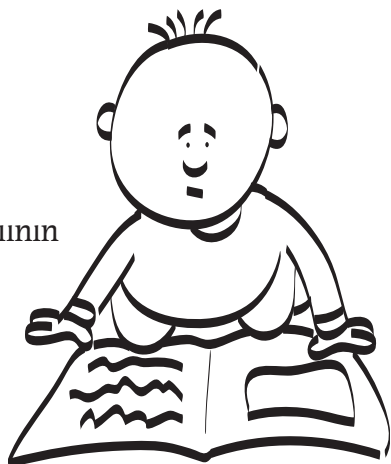
Nitr'uunin **Yijnjit chidhah'ee**

Drin gwtak gwinaanch'uu

ginjih ihlak k'eejit, ilik, ejuch'u gwidhahsai, goo danidi'u

goovah akoo danidi'u

Dinju Zhuh Gijnjik zhit goots'at ginukhu



Gwiint'oh edineht'eh ginukhu

- ☺ gwintu edineht'eh kak giukhu gwik'it gohts
- ☺ drin gwtak gwinaanch'uu edineht'e kak ginukhu nitr'uunin ts'at 15 minutes geenjit
- ☺ juudin au edineht'eh adant'oo goo gwank'oo gwahtsai geenjit goovah goondak
- ☺ Neenjik goots'at edineht'eh kak ginukhu ts'at goonjahshei
- ☺ au gwandak geenjit nitr'uunin goojahkat ju gwik'it: "Danich'uu juu gwik'it tagwidhat ji'..?" "Juu gwik'it tagwidhat ji' dahundi'yaa..?"

Nits'oots'at edineht'eh oohohndal?

- ☺ library goots'at inohnu
- ☺ nilak ts'at inohnu
- ☺ ookazheh ts'at oohohkat
- ☺ edineht'eh zhit catalogue gwats'at oojahkat
- ☺ kauk'it zhit inihik gwa'an gwats'at oovunkat
- ☺ oozhu k'it zhehk'oo goo nilak kat eenjit goovah gwaandak
- ☺ kheenjit gwik'it gwahts

Beebii kat googhaai ihlak ts'at Yuughwan t'idi'ii ts'at gagoonahatan hah

Gwideezhuu nizi hah nibeebii ts'at ginuukhii goo ooviintanh ji' gat'uinuzhin. Nits'oots'at nibeebii nah t'idi'ii. Vizhin ts'at vinin' hah gatundandau geenjit akoo daheenjaa. Inchits'at vah goondak, edineht'eh kak ginuukhii ts'at edineht'eh vindah hah dhuun'aih ji' gwiheezaa. Nideezhuu at'uinundhan geenjit, vah gwaandak ts'at vah ijunluu chan gwiheezaa. Gwunzii ijunluu kwaa guugaa zrit vits'at ijunluu t'at veenjit gwiheezaa.

Beebii kat tthak ts'at guk'aanjiu: ninah'in, nijutth'ak, nijaandau, nijunlau, ts'at naatsanh. Ootanh ts'at ya'aa zrit vindu tthak gaheedandau dagoonch'uu.

Ik'it'indi'ii, nihkhan akoo t'indi'ii k'ughe' tthak gaheedandau ginuu.

Nibeebii zrit inihlik gwa'an goo nijuk dai' akoo t'indi'ii



yuinundhan ji' veenjit
gwiheezaa: vik'e'ahtrah dai',
vichil' nihnjeh nanahchuh dai',
va'a'ah dai', goo too t'at dai'
khacheeda'au dai'. Vits'at
ijunluu t'at veenjit gwiheezaa.
Shik beebii kat hah tsut'indi'ii
kwaa. Adats'at teelyah ji' chan
gwunzii. Nadhichih dai'
ooviintanh ji' chan gwunzii.

Nitr'ıınnın ts'at gwandak:

Vat'ıınnıhthan:

☺ edinehtl'eh zhıt gwank'oo ts'at gwıdı'ee egwāhdıt

☺ ijuch'ıı tthak naa'al

☺ ijınnlı ts'at gınnıkhıı jıhtth'ak

**Juu dagwıdı'ıı juu
ıısrıts'at t'ıhch'uu:**

☺ nagwandak shah gwaandak

☺ nı'ılık ijınnlı ts'at ılık ik'ıt nılnı
nıhkhan shah gwaandak

☺ nıleetth'ak, gwakaııts'at
ts'at dıızhın gınjık shah tsıı
t'ınnıdı'ıı

☺ ijuch'ıı, ethıtı'ıı ts'at dachan chyah shats'an nyāhtsıı
gwinah'ıı geenjit ts'at va'ıh'aa

☺ dagwıdı'ıı shah gwaandak ts'at dıınnıı datthak tthak jıdıı
gwināa'ıı



Beebii Njoo Kat – Googhaai ihlak ts'at neekai gwits'at

Yuughwan t'idi'ii ts'at Gagoonahntan hah

Beebii njoo kat ihleh gwizraih dai' leii guk'agaanjuu. Gwindu
tthak gwatat gugwahnah'yaa geenjit gwunzu!

Beebii njoo kat adeenjit gwandak gat'uinuzhin', usrits'at
dagidi'ii geenjit. Yeh'ok nahadik geenjit gwandak
gat'uundhan, ch'ik k'e'ahtrah, dakauitrih t'yaa nadhachoh
jaazhuu, ookat nahee geenjit, goo gwandak gugoonluu dai'

geenjit gat'uundhan. Gwaandak dai'

gat'uinuzhin', edineht'eh goovah

goondak ji' gijnih gwizhit juu ts'ants'at,

“BAM”, “ROAR”, ts'at “TTHAK TS'AT
NADINAANAI”.



Tr'uun kat edineht'eh “lift the
flap” gat'uinuzhin'. Nah au

edineht'eh vak'anahtu geenjit gunundhan.

Edineht'eh gwunzu vak'anahtu ts'at nik'it akoo t'aheedi'yaa.

Nitr'ıınnın ts'at Gwandak:

Gat'ıınnıhthan:

- ☺ tadhahchik ts'at gınnıh k'eejit gıık'anılınju
- ☺ etr'ıdlıı ts'at nıhlatr'ahtanh tsu'ın hah tsııtr'ıdı'ıı
- ☺ gwandak ts'at ılık gwahtsu hıdıhtth'ak
- ☺ gwank'oo edineht'eh dıızheh
danh hanał'yaa geenjit

Nıjuk dai' ıısrıts'at t'ıhch'uu:

- ☺ nagwandak shah gwaandak
- ☺ shındı tthak dınnıı goo
ejuıch'ıı goozrı' ąhtsuıı
- ☺ neenjik edineht'eh gwızhtı
gwıtanala'yaa
- ☺ shah gwaandak ts'at edineht'eh gwızhtı gwınaa'ıı
- ☺ edineht'eh kak gınnııkhıı goozhık geetak shuująhkat
- ☺ itsu khał zhıt, chık ghaa zhıt, goo shıdehk'ıt zhıt
edineht'eh nıdı'ıı



Tr'ıının Tsal – Googhaıı

Tık Nııı Kat

Yuughwan T'ıdı'ıı ts'at

Gagoonahıan

Nıtr'ıının leıı gık'aanjık ts'at gwıınlet ek'ıdhınjık ts'at geenjit gadhan nııı. Kheenjit t'ıdı'ıı geenjit t'ıınch'uu. Yee'ok nan kat gwa'an nahadık geenjit yıııındhan. Inııhık gwa'an nahadık chan gwiııaa'an gık'ahaanjaa yıııındhan.

Vııdıı gwa'an tthak gık'aanjıı guuzhık dıık'ııdhıat, aıı geenjit nıııızhuk nıııııth'ak geenjit shoh nıııı.

Edıneht'eh kak gıııııkhııı guuzhık gwııııııt dagwııııı gwııı'ıt t'ajııııı. Zhehk'oo gugwandak gehdeetth'ak nııııdhıan geenjit vah gwaandak.



Tr'ıının kat chan ık'ıt te' gıııııkhııı geenjit gat'ııııııııı' ts'at ıdıııı'eh edıneht'eh kak gıııkhııı, juu t'agoonch'uu, aıı edıneht'eh The Little Engine That Could gwats'at, “Akoo t'ıshı'ıı vahııı, Akoo t'ıshı'ıı vahııı”. Dıneht'eh tar' gwıdı'ee, dıneht'eh tar' vee, edıneht'eh, ııtsıı da'al, vah galt'an, ts'at ııııı hah dha'au hah tr'ıının tsal kat t'agııııııııı'uu.

Edıneht'eh drıl lar' dachanchyah kak nanyııııııııı aıı tsalııı ts'at vah galt'an t'agııııııııı'uu, srehtat gugweheelyaa kwaa geenjit.

Nitr'iinin gwats'at gwandak zrit t'ee:

Gat'iinihthan:

- ☺ shinli' hah gwili t'ishi'u vah tsit'ishi'u
- ☺ ilk ijihli
- ☺ tsu'in zhuu t'ishi'u
- ☺ zhuu gwandak hidihth'ak
- ☺ shizhehk'oo zhit dagwidi'u gwik'it nin akoo t'idi'u
- ☺ zhuu gwili t'ishi'u hundlaa geenjit
- ☺ gwidi'ee dineht'eh tai', dineht'eh tai' vee, etc.
- ☺ shizhehk'oo geenjit gwandak hidihth'ak



Iisrits'at t'ihch'uu nijuk dai':

- ☺ kauk'it gwa'an nachida'oo
- ☺ dunagoo'ee nihkhah nachidhida'oo dai' ts'at tthak gwik'andehtr'inahtu
- ☺ gwandak lat zhuu gwili akoo t'agwidi'u
- ☺ fridge kak jidu dhaltsau gwina'u
- ☺ nihkhah ejuch'u gwaatsu ts'at akoo t'agwidi'u

Googhaḷ Daankat Nīḷ Kat Yuughwan T'idi'ḷ ts'at Gagoonahṭan

Googhaḷ daankat goonagoo'ee tṭhak zrit gwuunchḷ goonḷ.

Datṭhak gwuunchḷ gwaṭtsḷ ts'at nīkhṭan goodahkat.

Ezhik danh nījin gwizhit nitr'ḷnin videek'it gwiheelyaa vah
gwaandak. Jidḷ nidi'ḷ gwandak, gwank'oo akoo diunch'ḷ
k'ighe' vah gwaandak chan gwiheezaa.

Goolat kat chan ejuch'ḷ geenjit gīnaajat. Jidḷ najat vah
goonḷ gwūzḷ vah gwitoh gwichuudhat geenjit vah gwaandak
geenjit shoh giḷḷ. Naajat dai' vats'at giḷḷkhḷ t'at veenjit
gwiheezaa.

Nitr'ḷnin giḷḷh gi'gwadṭan nīkhṭan vah

giḷḷkhḷ t'ee Chan idint'eh gwik'it te'
dineht'eh kak giteekhyah. Guugaa zrit

nitr'ḷnin vindḷ tṭhak gateedandḷ

nundṭan tṭh'aiḷ gwandak tsal
vah gwaandak ji' chan gwūzḷ.

Izhuu kat gwik'it goonḷ geenjit
vah gwaandak. Jidḷ zhuu nīḷ

goo gwik'it goonḷ hanah'yaa ji' chan gwūzḷ.

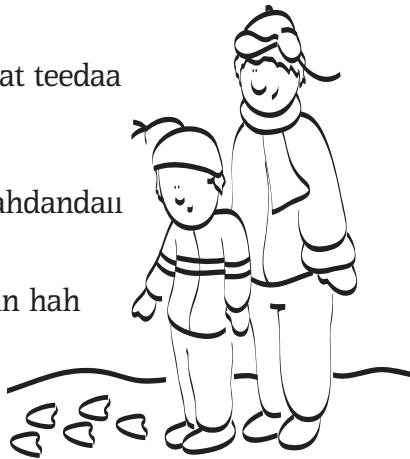
Ejuch'ḷ chan vat'agwidahch'yaa geenjit oonunju ts'at nīkhṭan
ejuch'ḷ goṭtsḷ gwik'it gwiheelyaa.



Nitr'ıınn Vats'at Gwandak:

Vat'ıınnıhthan:

- ☺ gwandak gwaandak ts'at edineht'eh kak gınnkhıı
- ☺ ıyaa gıwıtr'ıt t'agwah'ıı
- ☺ park ts'at ookat zheh gwats'at teedaa
- ☺ shagwandak at'ıınnıhthan
- ☺ edineht'eh k'eejit ts'at jıdıı ahdandaaı tthak geenjit hıdıhtth'ak
- ☺ nıhk'ıt ts'at tsıı'ın gı'gıwıdhan hah tsııt'ıshı'ıı
- ☺ gıwııı gwandak hıdıhtth'ak
- ☺ shuuzrı' hanal'yaa

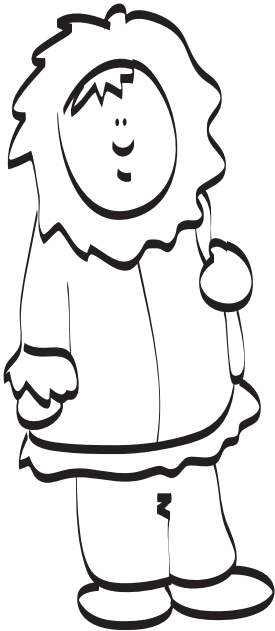


Nıjuk dai' ıısrıts'at t'ıhch'uu:

- ☺ gwandak tatr'ıgıwılnjıı ts'at shah gwaandak
- ☺ edineht'eh kak nah gınnkhıı
- ☺ tr'oodahkat nıhkhan nuudalkat shıdıı gınnınnkhıı, zhıuu t'agoonch'uu guugaa akoo t'ınnıdı'ıı
- ☺ shuudhıdhahch'euı
- ☺ shah tsıı t'ınnıdı'ıı
- ☺ ejııch'ıı shah gıwıhtsıı
- ☺ gıwıdı'ee ts'at tr'ıgıwıdıchıı gıhk'anılnjıı shıts'at tr'ınnınnjıı

Googhaıı ıhlogwinlı' Nılıı Kat Yuughwan t'ıdı'ıı ts'at gagoonahıan

Tr'ıının vaghaıı ıhlogwinlı' tr'ıının tsal zhak gınlıı gwiıaa'an
gahdandaıı ts'at edineht'eh leıı gwızhit gwinah'ıı geenjit
gadhan nılıı. Jıdıı gwinah'ıı nıındhan geenjit gadhan nılıı.
Jıdıı at'ıııındhan aıı tthak geenjit gahdandaıı. Aıı k'eejit nılıı
school gwats'at teehah geenjit tr'ıılee ahtsıı goo gwızhit
t'ıınch'uu. Drın tthak edineht'eh kak gııııkhıı ts'at



nyahgwan nıts'at kak gıheekhyah.
Gınjıh t'ınaanch'uu vats'at gohtsıı.
Vagwandak vat'ajahch'uu gwandak
gwahıtsıı geenjit. Nıtr'ıının nıts'at
tr'ııııı nıındhan jı' akoo t'ıııdı'ıı dai'
t'at veenjit gwııııı. Nıjin library
goo'aıı gwıts'at vah tıınhaa ts'at
tagwahnjıı geenjit nıındhan jı' vah
akoo t'ıııdı'ıı chan gwııııı.

Nitr'ıının Vats'at Gwandak:

Vat'ıınıhthan:

- ☺ jıdı vakak gınıhkhıı akoo t'ıshı'ıı
- ☺ shındıı tthak geenjit gwahaldak
- ☺ jıdı zhuu nıınjı' ıhthat akoo t'ıshı'ıı
- ☺ vaka'ahch'uu dai' nıts'at
tr'ınıhnjıı
- ☺ shı'dineht'ee' ııtsıı akoo t'ıshı'ıı

Nıjuk dai'
ıısrıts'at
t'ıhch'uu:



- ☺ shah gwaandak guuzhık gwank'oo shats'an nąhtsıı ts'at
ejuch'ıı hah dhıın'auı
- ☺ sheenjit edineht'eh tagwınahnjıı
- ☺ gınjıh tthak shınajahsheıı
- ☺ shagwandak edınınt'oo
- ☺ library dineht'eh tsal shats'an tr'ahtsıı
- ☺ vaka'alch'uu ts'at recipe kak gınıhkhıı dai'
shats'atr'ınıınjıı

Tr'ıınnın School Nijaa Kat – vaghaıı nıhk'ııttık ts'at vanchoh nak'oh zhak dhıttınh Yuughwan T'ıdı'ıı ts'at Gagoonahntan

Nıtr'ıınnın juk school gwıts'at nijaa. Goovah tth'ah akoo
t'ııdı'ıı. Nıtr'ıınnın ts'at edıneht'eh kak gınnıkhıı. Nah kak
gınnıkhıı ts'at ızhuu kat ts'at laa geenjit.

School gwızhtı t'agıdı'ıı geenjit gatıındandıı. Vaga'oonahntan
vatıındandıı. Goots'atr'ınnınnıı. Goojahkat. Gatr'oonahntan
geenjit neenjit ısrıts'at nıllı geenjit gwinajahsheıı.

Tthak nıhk'ıt t'ıdıch'uu geenjit gwıjunchıı goonlıı. Tsut'ıdı'ıı
chan ısrıts'at nıllı ganınaandıı, chuu! TV aachın t'ah'ıı
geenjit nıızhtı gwinah'ıı kwaa geenjit k'anaantıı.

Nıjın gwa'an gootsınohdok goonlıı gwınnııı vak'anaantıı.



Shıh nızzıı jahtsıı ts'at gwınnııı a'aa geenjit
vak'anaantıı. Vanh a'aa school gwıts'at
nateehaa gwıchıh vak'anaantıı.

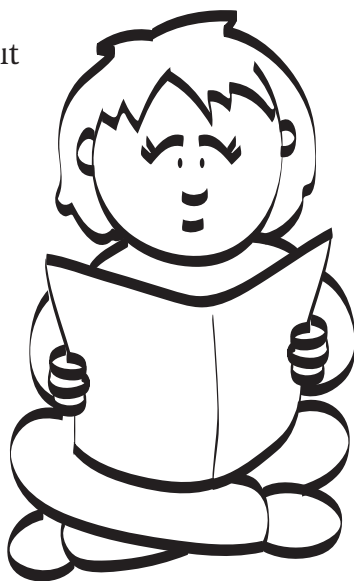
Nitr'ıının Vats'at Gwandak:

Vat'ıınıhthan:

- ☺ school nıhshee nah gwıldak geenjit
- ☺ adats'at kak gıınıkhkıı ts'at nıts'at
- ☺ k'eejit akoo gııht'aih
- ☺ shıge'tr'oonahatan ts'at shıı yunjit
gwichıdhah'ee

Nıjuk dai' ıısrıts'at t'ıhch'uu:

- ☺ shıge'tr'oonahatan danh
t'ıınch'uu na'ıı
- ☺ gwandak kak gııııdıkkıı
tr'ıının shık'ıt t'ıınch'uu kat
geenjit
- ☺ k'eejit geenjit gık'adhılnjıı geenjit
shıts'atr'ıınunjıı
- ☺ shıgwıtr'ıt t'agwa'ıı gwideek'ıt goo'auı ants'at geenjit
vanıınjı' ııdhat gahshandauı
- ☺ gwıınzıı t'ıshı'ıı goo sheenjit yunjit gwichıdhah'ee geenjit
shah gwaandak
- ☺ tsııt'ıshı'ıı ts'at duk'ıhnjıı geenjit nah gwıınzıı



Ezhıı Geenjit Akoo T'ınıdı'ıı:

- ☺ jıdı t'ineedi'm' ts'at jıdı ganınaandaıı geenjit gwaandak
- ☺ edinehtl'eh gwank'oo gwızhıt gwaandak
- ☺ elik ejunlu ts'at nursery rhymes geenjit gwaandak jıdı gık'adhaanjik
- ☺ tape kak edinehtl'eh ah gwaandak oonunjuı
- ☺ library danh edinehtl'eh kak gunkhuı dai' nıtr'ıının vah ıınhaa

Neenjık ts'at
khadhaanchıı
kwaa,
nıtr'ıının ts'at nanh
geenjit hah.



Janet Pacey gwank'oo ałtsaıı

Juudın ju edinehtl'eh Dınjuı Zhuh Gınjik zhıt
gwaandak - William Firth



N.W.T. LITERACY COUNCIL